

SIGURNOST PRIJE SVEGA

SIGURNOST JE
POSAO SVIH

Sigurnost i zdravlje na radnom mjestu

Šta svi trebamo poznavati

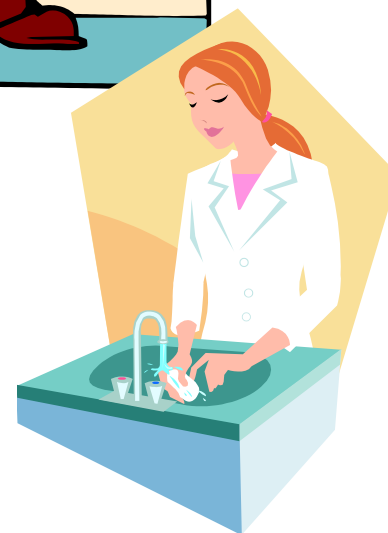
Zaštita na radu i zdravlje

Ovaj materijal je pripremljen donacijom Ministarstva rada SAD, Administracije za zdravlje i zaštitu na radu pod brojem SH-26303-14-60-F-36. Ovaj materijal ne odražava nužno stavove ili politiku Ministarstva rada SAD, niti navodi trgovačke nazive, komercijalne proizvode, ili organizacije odobrene od strane Vlade SAD.

Gail M. Warchol, MS

Dijelovi treninga :

- Prvi dio:
 - Prevencija nasilja na radnom mjestu
- Drugi dio:
 - Zaštita na radu i zdravlje
- Treći dio:
 - Opšte mjere opreza
 - Prijavljivanje

Prvi dio

Pregled nasilja na radnom mjestu :

Šta je nasilje na radnom mjestu (WPV)

Prava radnika po odredbama OSHA Zakona

Uznemiravanje / Vrste

Ko je podložan napadu?

Radnici u opasnosti

Četiri oblika WPV

Znaci upozorenja

Uzročnici

Profil počinitelja

Efekat na žrtve

Šta poslodavac može učiniti

Samozaštita

Šta je nasilje na radnom mjestu?

Nasilje na radnom mjestu je oblik nasilja, ili opasnost od nasilja usmjerenog protiv radnika. Može se pojaviti na poslu, kao i van radnog mjesta, u rasponu od prijetnje i verbalnog zlostavljanja do fizičkog napada i ubistva. Nasilje na radnom mjestu je jedan od vodećih uzroka smrtnih slučajeva na poslu. Kako god predstavljeno, nasilje na radnom mjestu je rastući problem za poslodavce i radnike širom zemlje.

Uznemiravanje i diskriminacija na radnom mjestu su oblici nasilja na poslu. Svako nasilje na poslu, uznemiravanja ili diskriminacija nastala zbog prijavljivanja sigurnosnih ili zdravstvenih propusta, predstavlja prekršaj koji mora biti prijavljen OSHA-i.

Informativna stranica: [https://www.osha.gov/OshDoc/data General Facts/factsheet-workplace-violence.pdf](https://www.osha.gov/OshDoc/data%20General%20Facts/factsheet-workplace-violence.pdf)

Radna prava prema OSHA zakonu:

OSHA zakonom se zaposlenima obezbjeđuju sigurni uslovi za rad i zdravlje na radnom mjestu. Obaveza poslodavca je da obezbjedi radnu sredinu koja će biti bezopasna za zaposlenike. Ovaj zakon također daje radnicima značajna prava na učešće u aktivnostima koje će omogućiti njihovu zaštitu od opasnosti na radnom mjestu, obuhvatajući nasilje i uznemiravanje.

Zaposlenici imaju pravo da podnesu žalbu ako su kažnjeni ili diskriminirani protiv "zviždanja", prema odredbama 20 federalnih zakona u OSHA nadležnosti. OSHA nastoji obezbjediti da svaki radnik u zemlji na kraju radnog dana dođe kući s posla nepovrijeđen, što je najvažnije.

Uznemiravanje je oblik nasilja na radnom mjestu i može se definisati kao neprihvatljivo ponašanje koje karakterišu nepristojne opaske i klevete, prijetnje, neprikladno dodirivanje, fizičko i verbalno zlostavljanje. Federalna vlada zabranjuje bilo kakve oblike uznemiravanja na federalnim poslovima, bez obzira da li je žrtva u federalno zaštićenoj grupi ili ne. Organizacije i biznisi sa zaposlenima će biti bezbjedni ukoliko prihvate politiku “bez tolerancije” prema bilo kojem obliku uznemiravanja na poslu. Uznemiravanjem na radnom mjestu stvara se nezdrava radna sredina, koja negativno utiče na zaposlene i produktivnost rada.

5 oblika uznemiravanja na radnom mjestu:

- Fizičko
- Verbalno
- Vizuelno ili neverbalno
- Seksualno
- Pronevjera imovine

OSHA trening
Odjeljak VII

Kompanija
Trening /Politika

Fizičko uznemiravanje:

- Definisane fizičkog uznemiravanja može biti komplikovano u odnosu na aktivnosti počinitelja. Nekim osobama fizički pokreti kao što je naguravanje predstavlja prihvatljiv način ponašanja medju prijateljima. Isto ponašanje može biti definisano kao uznemiravanje, ako se osoba na koju je ponašanje usmjereno osjeća napadnuto, ugroženo ili neprijatno.

Fizičko uznemiravanje:

- Često se fizičko uznemiravanje koristi za primoravanje ili ugrožavanje druge osobe, sa ciljem da osoba obavi određenu radnju ili da se ponaša na određeni način
- Ovaj oblik ponašanja je poznat kao zlostavljanje, i predstavlja ozbiljan problem u školama, na poslu, ili u međusobnim odnosima
- Ljudi mogu prijetiti nasiljem da bi ostvarili određene ciljeve, ili da drugu osobu uplaše ili učine nesigurnom
- Mnogi pojedinci izbjegavaju da prijave zlostavljača koji ih uznemirava, jer se plaše osvete od strane istog

Verbalno vrijeđanje:

Verbalno vrijeđanje je česta upotreba riječi, primjedbi i komentara koji emotivno i mentalno izoluju osobu na radnom mjestu. Osoba koja vrijeđa pažljivo odabire vrijeme za vrijeđanje, tako da ono ostane neotkriveno. Verbalno vrijeđanje utiče na svakoga na radnom mjestu. Niko ne treba tolerisati klevete, pogrдне nazive, prijetnje, deranje, vrištanje i šale seksualnog ili ponižavajućeg sadržaja. Nažalost, slučajevi verbalnog vrijeđanja se najčešće dešavaju kada su dvije osobe same, tako da nema svjedoka. U situacijama grupnog zlostavljanja, zlostavljač ima kontrolu nad ostalim zaposlenicima u tolikoj mjeri da oni mogu ostati i bez zaposlenja.

Verbalno vrijeđanje:

Poslodavci koji svojim ponašanjem uznemiravaju zaposlene, utiču na stvaranje osjećaja nesposobnosti, te emotivnih i psiholoških problema kod zaposlenih. Posljedice mogu trajati mnogo duže nakon prestanka uznemiravajućeg ponašanja, i žrtva se možda nikada neće oporaviti.

Vizuelno / Neverbalno:

- Zloban pogled nepristojnog značenja
- Seksualna aktivnost ili pohota iskazana rukom, oblizivanjem usana ili jedenjem hrane
- Uporno flertovanje
- Podizanje obrva

Seksualno uznemiravanje:

Nepoželjni seksualni prijedlozi, zahtjevi za seksualnim uslugama, i ostala verbalna ili fizička ponašanja seksualne prirode sa težnjom stvaranja neprijateljskog i uvredljivog radnog okruženja.

Seksualno uznemiravanje je oblik seksualne diskriminacije koja se dešava na radnom mjestu. Žrtve seksualnog uznemiravanja mogu podnijeti tužbu prema odredbama Odjeljka VII Zakona o građanskim pravima iz 1964. (42 U.S.C.A. § 2000e et seq.), koji zabranjuje seksualnu diskriminaciju na radnom mjestu.

“Usluga za uslugu” kao oblik seksualnog uznemiravanja:

“Usluga za uslugu” (quid pro quo) uznemiravanje se dešava kada su zaposlenom ponuđene podobnosti, kao npr. povećanje plate, itd, za odrađenu uslugu seksualnog karaktera, ili je osoba izložena nekim negativnim akcijama zbog odbijanja da odradi seksualne usluge.

Primjer bi bio zaposleni podnosilac žalbe OSHA-i za zaštitu na radnom mjestu, nakon čega je bio izložen/a seksualnom uznemiravanju.

Seksualno uznemiravanje između istih spolova:

Seksualno uznemiravanje na radnom mjestu je obično povezano sa neprijatnim seksualnim zahtjevima između zaposlenih lica različitog spola. Međutim, postoje situacije u kojima zaposlenik seksualno uznemirava zaposleno lice istog spola.

Pronevjera imovine:

Nečasna upotreba tuđeg novca ili imovine za sopstvene potrebe, ili zlonamjerno ponašanje.

- Krađa rada ili ličnih stvari
- Uništavanje posla ili tuđih stvari

Uznemiravanje može biti raznovrsno:

- Šale
- Crtani filmovi
- Karte
- Elektronska pošta
- Tekst poruke
- Facebook / Twitter
- Izrazi lica
- Način izražavanja
- Riječi
- Pokreti
- Magazini

Zapamtite da se ophodite prema drugima sa poštovanjem i dostojanstvom!

Što je smiješno jednoj osobi, može biti jako neprijatno drugoj osobi!

Ko je povrjedljiva osoba?

Godišnje oko dva miliona zaposlenih u Americi postanu žrtve nasilja na radnom mjestu. Nasilje na radnom mjestu se može desiti na bilo kom poslu, i niko nije imun.

Zaposleni koji su izloženi riziku:

- Bilo koje zaposleno lice koje je ranije uložilo žalbu na sigurnost ili zdravlje
- Zaposlenici koji razmjenjuju novac sa strankama
- Dostavljači putnika, robe ili usluga
- Osobe koje rade same ili u malim grupama
- Osobe koje rade tokom kasnih večernjih ili ranih jutarnjih sati
- Osobe zaposlene u sredinama sa visokom koncentracijom kriminala
- Osobe zaposlene u društvima i domaćinstvima u kojima imaju stalan kontakt sa javnošću. Ova grupa obuhvata zdravstvene i socijalne radnike, kao što su patronažne medicinske sestre, psihijatrijsko osoblje i oficiri za uslovne osuđenike.
- Javni radnici kao što su komunalni radnici za plin i vodu, instalateri telefona i kablovske televizije, te poštari
- Prodavači
- Vozači taksija

Rizici za zdravstvene i socijalne radnike:

Zdravstveni i socijalni radnici se suočavaju sa uvećanim rizikom od napada koji proizilaze iz nekoliko faktora. Ti faktori obuhvataju:

- Sve veće korištenje bolnica od strane policije i pravosuđa za krivično držanje i njegu akutno poremećenih nasilnih pojedinaca
- Uvećani broj akutoih i hroničnih psihičkih bolesnika otpuštenih iz bolnica bez plana njege (ovi pacijenti imaju pravo odbiti lijekove i ne mogu biti zadržani u bolnici bez svog pristanka, ukoliko ne predstavljaju neposrednu opasnost za sebe ili druge)
- Dostupnost narkotika ili novca u bolnicama, klinikama i apotekama, čineći ih mogućim metama za pljačkaše
- Faktori kao što su neograničeno kretanje posjetilaca u klinikama i bolnicama, te dugo čekanje u hitnoj pomoći ili kliničkim odjelima, što uzrokuje frustracije pacijenata koji ne mogu biti usluženi pravovremeno.
- Mali broj radnog osoblja u periodima uvećanih aktivnosti, npr. tokom pauze za ručak, perioda za posjete, te za vrijeme transportovanja pacijenata.
- Samostalni rad, često u udaljenim područjima, bez mogućnosti ili načina za pomoć, kao što su uređaji za komunikaciju ili alarmni sistemi (naročito izraženo u područjima sa visokom koncentracijom kriminala)
- Slabo osvijetljena parkirališta
- Područja sa najvišim stepenom rizika su prijemna i krizna odjeljenja.

Primjeri prevencije rizika za zdravstvene i socijalne radnike:

- Naznačite pacijentima, mušterijama i zaposlenima da nasilje nije dozvoljeno, niti će biti tolerisano
- Uvedite proceduru upisivanja i izdavanja propusnica posjetiocima, naročito u odjel za novorođenčad i pedijatriju.
- Pridržavajte se termina i procedura za posjete.
- Napravite listu ograničenja za pacijente sa istorijom nasilja ili članstvom u bandama. Dostavite kopije sigurnosnim punktovima, medicinskom osoblju i recepcijama.
- Pregledajte i ispravite sistem provjere posjetilaca, kada je to neophodno

Za više informacija pogledajte web stranicu:

<https://www.osha.gov/Publications/osha3148.pdf>

Četiri vrste nasilja na radnom mjestu:

- 1. vrsta: **Stranac sa zaposlenim**, zaposleno lice koje saraduje sa kriminalcem (npr. pljačka) takodje poznato kao zločinačka namjera
- 2. vrsta: **Mušterija /Kupac sa zaposlenim**, zaposleno lice koje saraduje sa mušterijom (npr. kupac, student, mušterija, pacijent, student studentu, mušterija mušteriji)
- 3. vrsta: **Zaposleni prema zaposlenom**, zaposleno lice saraduje sa drugim zaposlenikom (šef, nadzornik, saradnik, bivši radnik)
- 4. vrsta: **Zaposleni sa srodnikom**, zaposleno lice saraduje sa supružnikom ili drugim bliskim srodnikom (domaće /lično)

U oskudnim ekonomskim uslovima , gubici uzrokovani navedenim kategorijama će se uvećati.

1. vrsta: Zaposleno lice sa strancem

Akti nasilja od strane lica koja nemaju nikakvu vezu sa radnim mjestom, osim namjere da počine krađu ili drugu vrstu kriminalne aktivnosti. Počinilac nema zakonske veze sa poslom ili zaposlenima, i obično obavlja nasilnu kriminalnu radnju. Ovi zločini obuhvataju pljačke, krađe, nedozvoljeno ulaženje i terorizam. Ogromna većina ubistava na radnom mjestu (85 %) pripada ovoj kategoriji.

2. vrsta: Mušterija/ Kupac sa zaposlenim

Nasilje usmjereno na zaposlene od strane mušterija, kupaca, pacijenata, studenata, zatvorenika ili drugih kojima javni poslodavac pruža usluge. Počinilac ima zakonski odnos prema davaocu usluga i postaje nasilan tokom pružanja usluga. Vjeruje se da veliki dio incidenata na relaciji mušterija/kupac nastaje u zdravstvenom sektoru, u okruženjima poput staračkih domova, stambenih i psihijatrijskih ustanova; žrtve su često njegovatelji pacijenata. Policajci, osoblje u zatvorima, stjuardese, nastavnici i ostali su primjeri zaposlenih lica koja mogu biti žrtve ove vrste nasilja na radnom mjestu, što čini oko 3 % od ukupnog broja ubistava na radnom mjestu.

3. vrsta: Zaposleni prema zaposlenom

Nasilje protiv radnih kolega, nadzornika ili šefova od strane trenutnog ili bivšeg zaposlenika. Počinilac je zaposleno lice ili bivši zaposlenik koji napada ili prijete drugom zaposleniku, ili bivšem zaposleniku na radnom mjestu. Smrtni slučajevi proizašli iz napada zaposlenog na radnog kolegu iznose 7% od ukupnog broja ubistava na radnom mjestu.

4. vrsta: Zaposleni sa srodnikom

Nasilje na radnom mjestu od strane osobe koja tu ne radi, ali ima lični odnos sa zaposlenom osobom. To su slučajevi nasilja u porodici koje je obično počinjeno od strane poznanika ili člana porodice, dok je zaposleni na poslu. Ovi slučajevi obuhvataju oko 5% svih ubistava na radnom mjestu.

Znaci upozorenja:

- Uočljive promjene u ponašanju
- Kašnjenje u radu
- Plač i uznemirenost na poslu
- Zahtjev za stalnim nadzorom i pomoći
- Dolazak na posao u neurednom i zapuštenom stanju
- Umanjena produktivnost
- Prekid koncentracije na poslu
- Izolovanost od saradnika i dešavanja na poslu
- Znaci zloupotrebe alkohola/ nedozvoljenih supstanci
- Izražen visok nivo stresa
- Izvinjenja zbog potištenosti ili nezavršenog posla
- Depresivna pojava, osoba je jako spora ili se vuče
- Izrazito svađalački nastrojen/a
- Ne saraduje sa ostalima
- Želi da bude sam/a
- Poteškoće oko prihvatanja autoriteta
- Preokupacija oružjem
- Priča o nasilju na poslu

Uzročnici:

- Osveta zbog iskazane zabrinutosti za sigurnost i zdravlje na radnom mjestu
- Može poticati iz porodice
- Mogu se pojaviti danima, sedmicama ili mjesecima prije konkretnog incidenta
- Reakcija može biti nevezana za konkretan uzrok
- Uzročnici se često prepoznaju po promjenama u naravi zaposlene osobe
- Pritužbe prema saradnicima ili mušterijama
- Osjećaj nepravednosti, otpuštanja, paranoje
- Uskraćivanje priznavanja, kršenje povjerenja
- Strah od gubitka posla, ugovora ili propadanja u školi
- Rokovi i opterećenje poslom
- Loše ljubavne veze
- Zlostavljačko ponašanje
- Promjene radnih zadataka ili degradiranje

Najbolje je razgovarati sa osobom iz radne administracije o očiglednim promjenama prije nego situacija izmakne kontroli.

Profil počinitelja:

- Muškarac prema muškarcu
- Žena prema ženi
- Žena prema muškarcu
- Muškarac prema ženi
- Pacijent / mušterija prema zaposlenom
- Nadzornik prema podređenom
- Podređeni prema nadzorniku
- Bivši zaposlenik prema trenutnom zaposleniku
- Mušterija prema mušteriji

Uticaj na žrtve:

- Umanjuje samopouzdanje
- Osjećaj omalovažavanja
- Osjećaj straha
- Strah od osvete
- Osjećaj stida
- Umanjena produktivnost
- Odsustvovanje
- Rad je usporen ili se urađeno mora ponavljati
- Nemogućnost uklapanja
- Povišeni stres
- Osjećaj zastrašenosti
- Promjene u komuniciranju
- Uvećana emotivna uznemirenost

Percepcija nasilja na radnom mjestu:

Ako je ponašanje počinitelja prijeteće, primalac ima pravo da prijavi incident kao prijetnju. Budite upoznati sa internim propisima kompanije za prijavljivanje prijetećeg ponašanja.

Nulta tolerancija:

Primjeri obuhvataju:

- Diskriminaciju
- Fizičko uznemiravanje
- Verbalno uznemiravanje
- Seksualno uznemiravanje
- Zlostavljanje
- Pronevjeru imovine
- Osvetu

Poster o nultoj toleranciji:

<http://www.rctm.com/Products/workplaceviolence/6324.htm#>

WORKPLACE VIOLENCE

**This Company has a
ZERO TOLERANCE POLICY
for all forms of workplace violence**

What is Workplace Violence?

According to the National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH), Workplace Violence is any physical assault, threatening behavior or verbal abuse occurring in the work setting. It includes but is not limited to beatings, stabbing, suicides, shootings, rapes, near suicides, psychological traumas such as threats, obscene phone call(s), an intimidating presence, and harassment of any nature such as being followed, sworn at or shouted at.

The Facts

Violence in the workplace is a serious safety and health issue. Its most extreme form, homicide, is the fourth-leading cause of fatal occupational injury in the United States. Workplace murder is the leading killer of working females, and the second leading killer of males. According to NIOSH, the following factors may increase workers' risk of homicide:

- Working alone or in small number
- Exchange of money with the public
- Working late at night or early in the morning hours
- Working in high crime areas
- Guarding valuable property or possessions
- Working in community settings

Who is Responsible?

The US Department of Labor Occupational Safety and Health Administration (OSHA) has developed guidelines and recommendations to reduce worker exposures to this hazard but is not initiating rulemaking at this time. Employers have both a legal duty and a moral obligation to provide a safe workplace. Under the General Duty Clause, Section 5(a) (1) of the OSHA of 1970, employers are required to provide their employees with a place of employment that "is free from recognizable hazards that are causing or likely to cause death or serious harm to employees". This duty includes inspecting the workplace to discover and correct a dangerous condition or hazard in the workplace and to give adequate warning of its existence. An employer that has experienced acts of workplace violence becomes aware of indicators showing that the potential for violence in the workplace exists or has the potential to exist, may be required to implement a Workplace Violence Prevention Program.

What is a Workplace Violence Prevention Program?

A workplace violence prevention program is a written plan that includes the following key elements:

1. **Clearly Written Company Workplace Violence Policy Statement** which demonstrates top management's concern and commitment to their employees' safety and health
2. **Threat Assessment Team:** established and given responsibility to assess the vulnerability to workplace violence and reach agreement on preventative actions to be taken
3. **Hazard Assessment:** including review of records, workplace security analysis and workplace surveys
4. **Workplace Hazard Control and Prevention:** identifying and instituting a combination of control methods designed to eliminate or minimize the risks of assault incidents
5. **Training and Education for ALL Employees** including:
 - Techniques for recognizing the potential for violence;
 - Procedures, policies and work environment arrangements developed to control the risk to workers;
 - Proper use of security hardware;

- The appropriate response to incidents of violence, including emergency and hostage situations;
 - How to obtain medical assistance and follow-up; and
 - Procedures for reporting, investigating and documenting incidents of violence;
 - Travel safety;
 - Cash handling procedures
6. **Incident Reporting, Investigation, Follow-up and Evaluation**
 - A procedure for reporting and investigating violent incidents should be developed
 - Periodic physical evaluations of the worksite assessing workplace security hazards and changes in employee work practices should be conducted
 7. **Recordkeeping**
 - OSHA regulations require entry on the injury and illness log of any injury which requires more than first aid, causes loss of consciousness, requires modified duty, or results in lost time from work. Assaults should be entered on the log. Doctors' reports of work injury and supervisors' reports shall be kept of each recorded assault. Fatalities or catastrophes must be reported to OSHA.
 - An employee death resulting from an employment accident or illness caused by or related to a workplace hazard OR the hospitalization (not examination and release) of 3 or more employees resulting from an employment accident or illness caused by a workplace hazard must be orally reported by the employer within 8 hours.

What to do if an incident has occurred?

After an incident occurs, a detailed investigation is imperative and should be completed as soon as possible!

EMERGENCY : 911

Ambulance: _____
Fire - Rescue: _____
Hospital: _____
Physician: _____
Alternate: _____
Police: _____

1. Report it to the local police department
2. Secure work areas where disturbances occurred
3. Ensure the physical safety of employees and others remaining in the area as soon as possible
4. Ensure that no work area is left short-staffed while others assist the victim or help in securing the area
5. Quickly assess the work area, if it was disturbed or damaged during an incident, to determine if it is safe
6. Provide critical incident debriefing to victims, witnesses and other affected employees; these conversations must be strictly confidential

POLICY
W02 - 00011 © 2011 ALLC

WP-VIOFS-E

Šta poslodavac može učiniti:

Najefikasnija zaštita zaposlenih koju poslodavac može ponuditi je kreiranje politike nulte tolerancije prema nasilju na radnom mjestu. Poslodavac treba kreirati program prevencije nasilja na radnom mjestu, ili objediniti sve informacije u postojeći program prevencije od nezgoda, u priručnik za zaposlene, ili u priručnik za standardne operative postupke. Od osobite važnosti je da zaposleni poznaju odredbe, i znaju da će svi zahtjevi u vezi sa nasiljem na radnom mjestu biti istraženi i propisno otklonjeni. Svaka žalba će biti najozbiljnije istražena.

Poslodavci mogu ponuditi dodatnu zaštitu:

- Obezbjediti obuku zaposlenih, kako bi znali koje ponašanje nije dopušteno, šta da urade ukoliko primijete ili budu izloženi nasilju na radnom mjestu, i kako da zaštite sebe.
- Osigurati radno mjesto. Tamo gdje je prikladno za poslovanje, koristiti signale u sistemu, instalirati video kamere, dodatnu rasvjetu i alarmne sisteme, te ograničiti pristup autsajderima putem identifikacionih bedževa, elektronskih ključeva i straže.
- Obezbjediti sefove da bi zaposleni kod sebe držali male količine novca. Čuvati minimalan iznos gotovog novca u kasama tokom noći.
- Imate pravo obratiti se OSHA-i ako ste izloženi osveti zbog podnošenja žalbe u vezi sa zaštitom na radnom mjestu ili za zdravlje.
- Budite upoznati sa svojim pravima.

Dodatak:

- Opremite osoblje mobilnim telefonima i ručnim alarmnim ili zvučnim uređajima, zahtjevajte da pripreme dnevni plan rada, te obavještavajte kontakt osobu o njihovoj lokaciji tokom dana. Održavajte službena vozila u ispravnom stanju.
- Objasnite zaposlenima da ne ulaze u prostorije u kojima se ne osjećaju sigurno. Uvedite “drugarski sistem”, te obezbjedite pratnju ili policijski nadzor za potencijalno opasne situacije.
- Razradite pravila i postupke zaštite za zdravstvene radnike prilikom posjeta domaćinstvima. Obratite pažnju na ponašanje tokom tih posjeta, prisustvo drugih lica, i pravo radnika da odbije pružiti usluge u očigledno opasnoj situaciji.

Lična zaštita:

Ne postoji garancija da zaposleni neće postati žrtve nasilja na radnom mjestu. Međutim, sljedeće aktivnosti mogu uticati na smanjenje mogućnosti:

- Odmah prijavite nadzorniku ili šefu nasilno, prijeteće, ponižavajuće, uznemirujuće, ili na drugi način poremećeno ponašanje koje ste primjetili, ili se desilo nekom od radnika na radnom mjestu.
- Naučite kako prepoznati, izbjeći, ili umanjiti situacije potencijalnog nasilja pohađajući treninge o ličnoj zaštiti.
- Upozorite šefove na bilo koje sigurnosne propuste, uključujući lošu rasvjetu i sigurnosna pitanja
- Prijavite sve incidente odmah u pismenom obliku

Samozaštita:

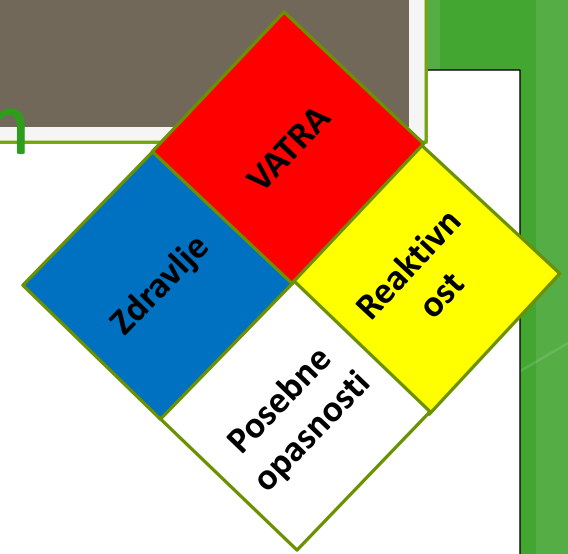

- Informišite se o prevenciji nasilja unutar vaše kompanije
- Upamtite da svako može biti počinitelj nasilja
- Nasilan razgovor na poslu trebate prijaviti nadzorniku ili Radnoj administraciji
- Budite upoznati sa znacima opasnosti i uzročnicima
- U slučaju neposredne opasnosti za vas ili ostale, ili ako ste vi potencijalna meta fizičkog nasilja, nazovite 911 za hitnu pomoć

Drugi dio: Sigurnost i zdravlje

- Definicija sigurnosti za radnom mjestu
- OSHA zakon
- 5 načela sigurnosti
- Sigurnost okoline
- OSHA link za zdravstvene radnike
- OSHA linkovi za građevine
- Zaštita mašina
- Opasnost za mlade radnike
- Ispravna mehanika tijela
- Vodite brigu o svojim leđima
- Sigurno podizanje
- Propisi za buku
- Radni prostor
- Efektivni radni metodi
- Sigurnost uređaja i alata
- Zatvaranje / Označavanje
- Lična zaštitna oprema
- Pravo na informisanost
- Moguće opasnosti
- Letci sa znacima opasnosti
- Informativni letci o sigurnosti
- Standardi globalnog usklađivanja
- Plan hitne pomoći / Zaštita od požara
- Sigurnost u putu

Definicija sigurnosti na radnom mjestu:

Zakon o Sigurnosti na radu i zdravlju iz 1970: “Da bi se obezbjedili sigurni i potpuno zdravi radni uslovi za muškarce i žene; dajući ovlaštenje za sprovođenje standarda razvijenih u okviru Zakona; pomaganjem i podsticanjem država u njihovom nastojanju da osiguraju sigurne i potpuno zdrave radne uslove; ulažući u istraživanje, informisanje, obrazovanje i obuku u oblasti sigurnosti na radnom mjestu i zdravlja...”

Sigurnost na radnom mjestu podrazumjeva poslodavčevu praksu korištenja mjera za sprečavanje i izbjegavanje incidenata koji mogu uticati na zdravlje zaposlenih, mušterija i posjetilaca, kao i na ličnu sigurnost. Ova praksa obuhvata kreiranje planova i postupaka za zaposlene i nadzornike na radnom mjestu.

To je Zakon:

Sigurnost prije svega!

Ovaj poster će biti izložen na vidnom mjestu u vašoj kompaniji.

Poster:

<https://www.osha.gov/Publications/osha3165.pdf>

Job Safety and Health It's the law!

OSHA[®]
Occupational Safety
and Health Administration
U.S. Department of Labor

EMPLOYEES:

- You have the right to notify your employer or OSHA about workplace hazards. You may ask OSHA to keep your name confidential.
- You have the right to request an OSHA inspection if you believe that there are unsafe and unhealthful conditions in your workplace. You or your representative may participate in that inspection.
- You can file a complaint with OSHA within 30 days of retaliation or discrimination by your employer for making safety and health complaints or for exercising your rights under the *OSH Act*.
- You have the right to see OSHA citations issued to your employer. Your employer must post the citations at or near the place of the alleged violations.
- Your employer must correct workplace hazards by the date indicated on the citation and must certify that these hazards have been reduced or eliminated.
- You have the right to copies of your medical records and records of your exposures to toxic and harmful substances or conditions.
- Your employer must post this notice in your workplace.
- You must comply with all occupational safety and health standards issued under the *OSH Act* that apply to your own actions and conduct on the job.

EMPLOYERS:

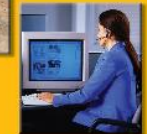
- You must furnish your employees a place of employment free from recognized hazards.
- You must comply with the occupational safety and health standards issued under the *OSH Act*.

This free poster available from OSHA –
The Best Resource for Safety and Health

Free assistance in identifying and correcting hazards or complying with standards is available to employers, without citation or penalty, through OSHA-supported consultation programs in each state.

1-800-321-OSHA (6742)
www.osha.gov

OSHA 3165-02 2012

5 načela sigurnosti i zdravlja:

- Sprečavanje povreda i oboljenja na poslu je realan cilj koji treba biti shvaćen ozbiljno
- Umanjenje broja povreda i oboljenja proaktivnošću i savjesnim reagovanjem
- Sve opasnosti u vezi sa sigurnošću i zaštitom okoline moraju biti odmah prijavljene i ispravljene
- Kada predstavljate kompaniju, naglasite značaj sigurnosti unutar i van teritorije koja pripada kompaniji
- Ljudi su ključni elemenat za uspjeh programa o sigurnosti i zdravlju

OSHA link za Zdravstvene radnike

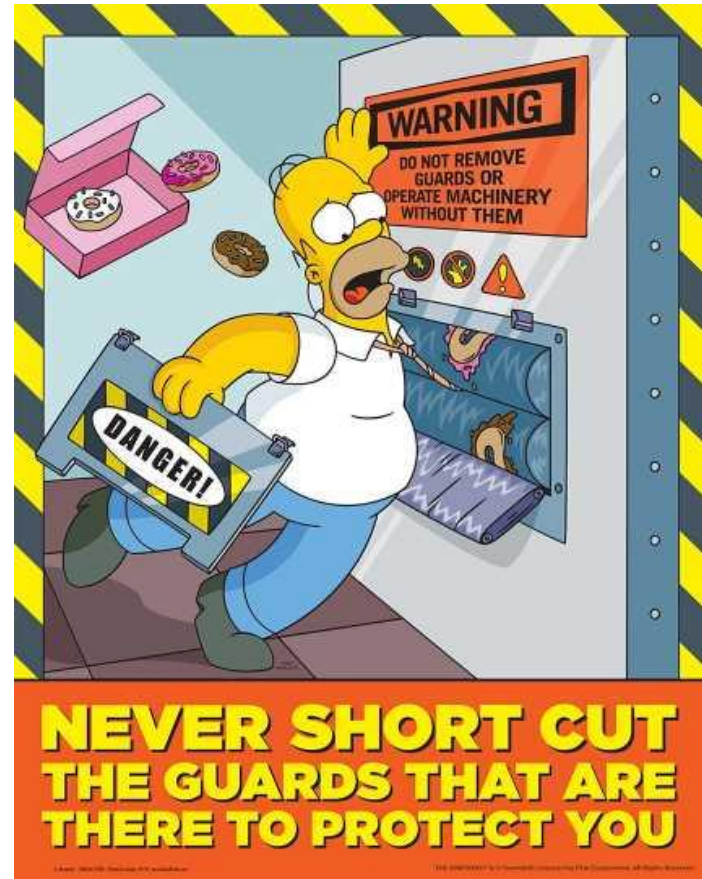
- <https://www.osha.gov/SLTC/etools/nursinghome/index.html>

OSHA linkovi za građevine

- <https://www.osha.gov/SLTC/etools/construction/index.html>

Zaštita mašina:

OSHA-ina pravila za zaštitu mašina su opšta -- međutim, imaju širok domet. Postoje samo tri obimna značajna OSHA propisa koji obuhvataju mašineriju, industrijske mašine i automatizacijsku opremu. Ovi propisi su slični, ali imaju veoma delikatne razlike.

Zaštita mašina:

nastavak

OSHA 1910.212(a)(1) *Vrsta zaštite – Jedan ili više načina zaštite mašina bi bio obezbjeđenje zaštite od opasnosti radnika na mašini i ostalih zaposlenih u tom okruženju, kao i onih koji su stvorili punktove operacije, ulazne punktove, rotirajuće dijelove, leteće strugotine i varnice. Primjeri zaštitnih metoda su barijere, dvoručni okidajući uređaji, elektronski sigurnosni uređaji, sječiva itd.*

Prema ovom pravilu, OSHA zahtjeva da zaštita mašina bude obezbjeđena kako bi se zaštitili radnici na mašinama (i drugi) od svih opasnosti. OSHA ne precizira koje vrste zaštitnih mjera će biti korištene, ali navodi nekoliko primjera kao što su fiksna zaštita, zaštitni blokovi, svjetlosne zavjese i ostali slični uređaji.

- **OSHA 1910.212(a)(2)** *Opšti uslovi za zaštitu mašina – Zaštita će biti postavljena na mašinu gdje je izvodljivo, i osigurana na drugom mjestu, ako iz bilo kog razloga nije moguća povezanost sa mašinom. Zaštita mora biti takva da ne stvara sama po sebi mogućnost udesa.*
- Prema ovom pravilu, OSHA zahtjeva da mašinska zaštita bude obezbjeđena na svim mašinama, i priključena na sve mašine.
- **OSHA 1910.212 (a)(3)** *Punkt za rad mašina čije operacije izlažu radnika povredama treba biti zaštićen. Zaštitni uređaj mora biti u skladu sa odgovarajućim standardima, ili u nedostatku specifičnih vazecih standarda, mora biti tako projektovan i napravljen da zaštiti radnika od izlaganja opasnosti bilo kojeg dijela njegovog tijela tokom procesa korištenja mašine.*
- Po ovim pravilima OSHA zahtjeva da dizajnirana zaštita onemogućava nastanak opasnosti dosežući preko, okolo, ispod ili kroz zaštitu.

Zaštita mašina nastavak

Zaštita mašina

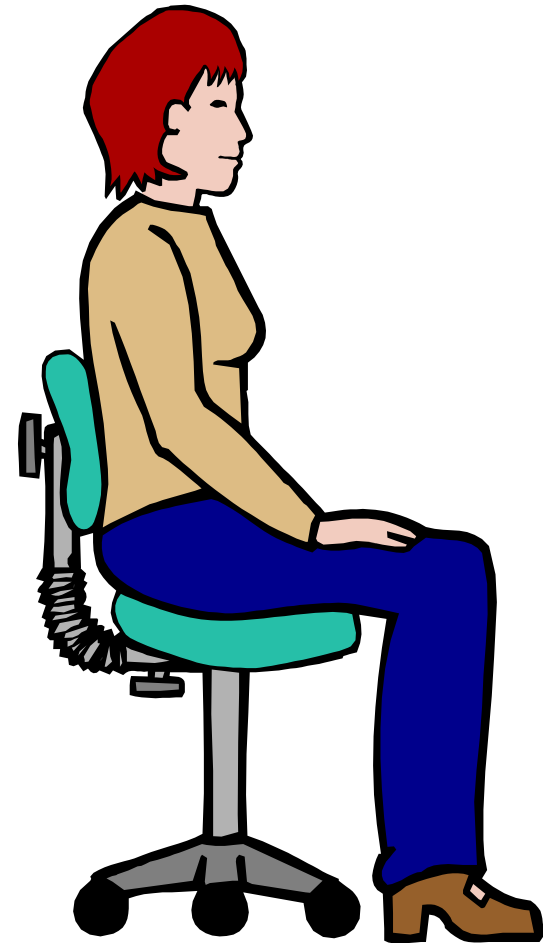
- <https://www.osha.gov/SLTC/etools/machineguarding/index.html>

Opasnosti za mlade radnike

- <https://www.osha.gov/youngworkers/hazards.html>

Ergonomija:

- Prilagođavanje okruženja zaposlenima srazmjerno je prilagođavanju zaposlenih okruženju!
- Bilo koje ponavljanje pokreta ili sjedenje tokom dužeg vremenskog perioda dovodi do naprezanje mišića, kostiju ili zglobova.
- Protezanje, hodanje i ispravna oprema će pomoći usmanjenju sindroma karpalnog tunela, bolova leđa i drugih povreda.

Ispravni položaji tijela prilikom sjedenja

- Ruke, zglobovi i podlaktice su ravne, skladne i skoro paralelne sa podom
- Glava je ispravljena ili blago pognuta, naprijed okrenuta i uravnotežena. Generalno je poravnata sa tijelom.
- Ramena su opuštena i nadlaktice stoje normalno uz tijelo
- Laktovi su uz tijelo, savijeni između 90 i 120 stepeni
- Noge su na podu, ili se koristi oslonac za noge, ako se visina stola ne može prilagoditi korisniku.
- Leđa su u potpunosti podržana odgovarajućim podupiračem kada sjedite ravno ili blago nagnuto

Ispravni položaji tijela prilikom sjedenja:

- Umanjite ponavljajuće pokrete
- Povremeno protegnite leđa, ruke, zglobove i noge
- Povremeno skrenite pogled od ekrana kompjutera
- Ustanite povremeno tokom treninga ili dužih telefonskih razgovora
- Bedra i kukovi su poduprti dobro postavljenim sjedalima i paralelni sa podom
- Koljena su otprilike u istoj visini sa kukovima, s nogama pomaknutim blago naprijed

Ispravni položaji tijela prilikom sjedenja :

Bez obzira kako pravilno držite tijelo, nije zdravo sjediti duži vremenski period. Mijenjajte pozicije tijela tokom radnog dana na sljedeće načine:

- Podešavajte poziciju stolice ili naslona za leđa
- Protegnite prste, ruke, ramena i tijelo
- Povremeno ustanite i prohodajte nekoliko minuta
- Tipično govoreći, trebate ustati i prohodati svakih pola sata
- Kada dugo sjedite pravite pokrete nogama, uključujući i prste na rukama

Vodite brigu o svojim leđima

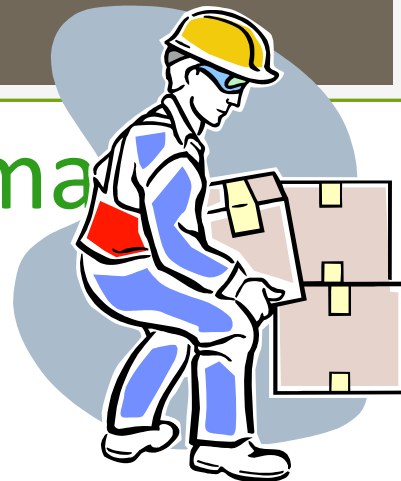
Dok ste za radnim stolom:

- Stavite naslonjač u stolicu da podržite donji dio leđa ako stolica nema podupirač. Urolani peškir takođe će biti od pomoći
- Poduprite ruku dok držite telefon
- Naslonite lakat na sto ili naslonjač za ruku
- Opustite se dok držite materijal za čitanje ili koristite podupirač za knjige, da izbjegnute pogrbljenost
- Nosite dobre cipele sa gumenim đonom
- Ne vrtite tijelo u stolici da biste dohvatili papire ili dio pribora
- Ne držite slušalicu od telefona između ramena i obraza
- Ne istežite se da dohvatite papire

Vodite brigu o svojim leđima

Kada dižete i hodate noseći predmete:

- Držite predmet koji dižete neposredno uz tijelo. Ispustite predmet ako vam ispada
- Ne savijajte se, uvrćite ili okrećite u struku
- Ne dižite težak predmet iznad grudi
- Ne pravite nagle pokrete prilikom dizanja
- Ne naginjite se naprijed sa teretom u rukama
- Ne dižite predmete koji su preteški, budite svjesni svojih ograničenja
- Tražite pomoć

Šta naglasiti prilikom dizanja

- Prvo procijenite šta ćete dizati i gdje ćete prenositi
- Prije podizanja predmeta trebate “razmisliti” gdje ćete ga prenijeti
- Savijte se da podignete predmet – ne saginjte se
- Leđa držite ravno, gledajući blago naviše
- Prilikom dizanja koristite snagu nožnih mišića, ne slabijih leđnih mišića
- Koristite pomoć
- Ispravni metodi podizanja i rukovanja štite od povreda
- Ispravno podizanje olakšava posao
- Tokom vremena, tehnika pravilnog podizanja će postati navika
- Prema NIOSH, nosite maksimalnu težinu do 25 kg. u idealnim okolnostima bez podizanja, hodanja ili uvrtanja

Propisi za zvuk:

OSHA postavlja pravna ograničenja za izloženost zvuku na radnom mjestu. Ta ograničenja se zasnivaju na radu koji radnik obavi u toku prosječnog 8-satnog radnog dana. Prema OSHA-i, dozvoljena granica izlaganja (PEL) je 90 decibela za sve radnike tokom 8 sati.

- **OSHA 1910.95(a)** Zaštita od izloženosti zvuku se obezbjeđuje kada nivo zvuka pređe nivo e navedene u Tabeli G-16 koji se mjere na A skali standardnog nivoa zvuka pri sporij reakciji.

Propisi za zvuk:

Napomena: Fraza: "...na A skali standardnog nivoa zvuka pri sporoj reakciji..." A-težina je najčešće korištena. A-težinska primjena nivoa zvuka mjenjenog instrumentom, u nastojanju da se računa relativna glasnoća koju doživljava ljudsko uho, jer je uho manje osjetljivo na niske zvučne frekvencije.

Kada je dnevna izloženost zvuku sastavljena od dva ili više perioda izloženosti različitim nivoima zvuka, tada se uzima u obzir njihov kombinovani, a ne individualni učinak.

TABLE G-16 - PERMISSIBLE NOISE EXPOSURES

Duration per day, hours	Sound level <u>dBA</u> slow response
8.....	90
6.....	92
4.....	95
3.....	97
2.....	100
1 1/2	102
1.....	105
1/2	110

Radni prostor:

Održavati svoj radni prostor čisto i uredno je veliki doprinos koji svako može učiniti u pravcu kreiranja sigurnog i zdravog radnog okruženja. Održavanje ne poboljšava samo izgled radnog prostora, nego utiče i na zaštitu od povreda.

Radni prostor:

- Uklonite sve nepotrebne stvari, riješite se nereda, to će smanjiti rizik od pada
- Aranžirajte raspored stvari koje često koristite da vam budu dostupne
- Redovno čistite svoj radni prostor da smanjite prisustvo klica
- Održavajte visok standard higijene i organizacije na poslu svo vrijeme
- Osigurajte dovoljno prostora za noge dok sjedite za radnim stolom, to će vam pomoći da zadržite pravilno držanje tijela
- Obezbjedite minimalno 1 metar prostora za prolaz
- Poštujte mjere opšteg opreza (pogledajte 3. dio)
- Zatvarajte sve kabinete i ladice
- Bacite otpatke u kante za smeće
- Ne ostavljajte produžni kabal preko podova i vrata

Potencijalne opasnosti u kancelariji :

Namještaj:

- **Ključevi ostavljeni u bravama** kabineta. Prolaznik može nenadano udariti u njih i povrijediti se. Uklonite ključeve iz brava nakon korištenja kabineta
- **Otvorene ladice** – neko može udariti u ladicu kada to najmanje očekujete
- **Zatvorite ladice ako ih ne koristite**, nekoliko otvorenih ladica u isto vrijeme mogu izazvati prevrtanje kabineta
- **Prepreke za kretanje**- loše raspoređen kancelarijski namještaj može izazvati probleme za kretanje u krugu kancelarije. Rasporedite namještaj na način da kretanje bude lako i bez prepreka.
- **Neuravnoteženi kabineti**, ne ostavljajte sve na vrh kabineta, to stvara mogućnost prevrtanja kabineta. **Držite kabine uravnotežene.**

Potencijalne opasnosti u kancelariji :

Prolazi i skladišta:

- **Blokiranja**- Veliki predmeti ili grupe ljudi koji stoje blokirajući ulaze, prolaze i vidik, što uvećava rizik od sudaranja i guranja. Ulazi i prolazi moraju stalno biti prohodni, osobito nužni izlazi. Budite sigurni da je najmanje 1.5 metar širine prostora prohodan za prolaz. **NE BLOKIRAJTE pristup** aparatima za gašenje požara, hidrantima ili protivpožarnim alarmima
- **Penjanje** – Dohvatanje visokih predmeta dok stojite na gomili kutija ili stolici sa točkovima je opasno. Uvijek koristite pogodne ljestve ili stolice za penjanje
- **Teški predmeti** – Opasni su ako padnu. Ostavljajte teške predmete blize poda.

Potencijalne opasnosti u kancelariji :

Prolazi i skladišta:

- **Otrovne hemikalije** –Ne skladištite otrovne hemikalije u ili pored kancelarije
- **Vrata i ćoškovi** –Teško je kada neko prilazi sa druge strane zatvorenih vrata ili iza ćoška. Ne otvarajte naglo vrata. Kada radite iza zatvorenih vrata, zaključajte ih. Oprezno prilazite ćoškovima i vratima
- **Trčanje** – **Ne trčite**, kancelarija nije mjesto za trčanje, bolje je zakasnuti nego se povrijediti

Prostorija za odmor:

- Očistite ono što ste rasuli: Odložite otpadke u odgovarajuće kante
- Mikrotalasna rerna: Prekrijte hranu u rerni da spriječite prosipanje. Ne stavljajte metal, papir ili stiropor u rernu. Ne stavljajte zapaljive predmete u rernu
- Spriječite opekotine: Upotrebljavajte krpu ili rukavice za rukovanje vrućim predmetima
- Spriječite posjekotine: Ostavite noževe i otvarače za konzerve na podesno mjesto, uklonite polomljeno staklo u plastične kante,
- Izbjegavajte privlačenje glodara , bacajte sve otpadke od hrane u kante za smeće
- Izbjegavajte trovanje hranom: Čuvajte kvarljivu robu ili komade u odgovarajućoj posudi sa datumom, bacite ih ako je datum korištenja istekao
- Održavajte pod suhim da biste izbjegli klizanje i padove!

Pravilna upotreba alata:

- Oštećeni alati se ne mogu koristiti i trebaju biti prijavljeni. Prsti nisu pogodan alat za neke poslove, kao što je uklanjanje spajalica. Koristite odgovarajući alat za posao
- Koristite zaštitne naočale pri korištenju ručnih alata – Vid je dragocjen. Uvijek upotrebljavajte zaštitne naočale ako radite sa ručnim alatom
- Oprezno koristite oštre i zašiljene predmete, kao i kancelarijski papir sa oštrim vrhovima. Makaze, noževi, olovke, otvarači za pisma i rezači papira su neki od najčešće upotrebljavanih predmeta u kancelariji. Oprezno koristite i čuvajte oštre predmete. Obložite ih prije spremanja u ladicu. Na stolu ih ostavljajte dalje od sebe. Oprezno koristite rezače kutija.

Električna oprema i sigurnost alata:

- Nepravilno korištenje alata, kao i upotreba alata koji se ne održavaju ispravno, može biti izuzetno opasno.
- Električna oprema se provjerava održavanjem. Prilikom upotrebe električnih alata neophodno je obratiti pažnju na detalje koji ukazuju na kvar, kao npr. labave žice, neispravne veze, previsoka temperatura, dim ili varnice. Prijavite oštećene alate odjeljenju za održavanje
- Ne postavljajte produžne kablove preko hodnika, ulaza ili podova. Najbolje je da odjeljenje za održavanje osigura električne kablove.
- Kablovi sa više utičnica moraju biti prekontrolisani i odobreni od odjeljenja za održavanje
- SVA električna oprema mora biti UL odobrena od odjela za održavanje, što obuhvata:
 - Mikrotalasne rerne
 - Aparate za kafu
 - Lampe
 - Grijalice
 - SAV preostali električni pribor

Električna oprema i sigurnost alata

- Ne dodirujte električnu opremu.
- Ako je potreban popravak, uvijek tražite pomoć osobe kvalifikovane u toj oblasti
- Ne preopterećujte utičnice. Ako niste sigurni, provjerite
- Dvojne utičnice nisu dozvoljene ako nisu dvostruko izolovane
- Zaštitne naočale morate nositi dok koristite električne i ručne alate
- Koristite ličnu zaštitnu opremu kada je potrebno (PPE)
- Osoblje za održavanje treba pohadati treninge o alatima.
- Nadzornici će preporučiti dodatnu obuku o sigurnosti u skladu sa opisom radnog mjesta , kao što je obuka za globalno usaglašavanje standarda
- NE ometajte radnika dok koristi električne ili ručne alate
- Poštujte postupke kompanije o zatvaranju/označavanju

Zatvaranje / Označavanje:

Šta zaposleni treba da znaju?

- Zaposleni trebaju biti obučeni kako bi znali, razumjeli i pratili važeće odredbe o opasnim postupcima kontrole energije. Obuka treba da obuhvati najmanje tri područja: oblik kontrole energetske programa poslodavca; elemente kontrole energije značajne za dužnosti ili zadatke zaposlenih; i različite zahtjeve u vezi sa OSHA standardima u vezi sa zatvaranjem/označavanjem.

Šta poslodavac mora uraditi da zaštiti zaposlene?

- Standardi uspostavljaju zahtjeve koje poslodavac mora poštovati u slučajevima izloženosti zaposlenih opasnim energijama tokom popravljavanja i održavanja opreme i mašinerije. Neki od najkritičnijih zahtjeva iz ovih standarda su navedeni u OSHA informativnoj stranici:
 - **OSHA informativna stranica na LOTO:**
https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/factsheet-lockout-tagout.pdf

Zatvaranje / Označavanje: nastavak

- <https://www.osha.gov/dts/osta/lototraining/index.html>

Veliki broj nezgoda se dešava zbog propusta da se zatvore/označe mašine tokom rada i održavanja. Propusti zatvaranja/označavanja su vodeći uzroci prekršaja do kojih se došlo analizom incidenata prema odredbama OSHA.

Poslodavci moraju razviti program zatvaranja / označavanja
OSHA zahtjeva da svi poslodavci razviju specifičan program kako bi se osiguralo da mašinerija i pribor budu bezbjedni tokom procesa popravljavanja.

Kada zatvoriti / označiti:

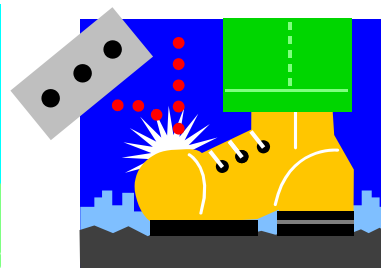
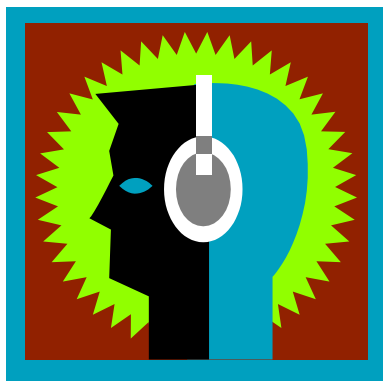
Zatvaranje i označavanje je obavezno prema odredbama OSHA u slučaju popravljanja:

- Kada je zaposleni obavezan da ukloni ili zaobiđe stražu ili drugi sigurnosni uređaj; ili
- Kada je zaposleni obavezan da izloži dio tijela u područje mašine ili dijela opreme na kome se obavlja operativni dio rada nakon obrade materijala (punkt rada), ili gdje postoje povezane opasne zone rada tokom mašinskog ciklusa operacije.

Lična zaštitna oprema:

Lična zaštitna oprema ili PPE je kreirana da zaštiti radnike od ozbiljnih povreda na radnom mjestu ili oboljenja nastalih kao rezultat kontakta sa hemikalijama, radiološkim, fizičkim, električnim, mehaničkim ili drugim opasnim tvorevinama tokom rada. Izuzev zaštite za lice, zaštitnih naočala, šljemova i zaštitne obuće, zaštitna oprema obuhvata razne uređaje i odjevne predmete kao npr. štitnike za oči, radne kombinezone, rukavice, prsluke, čepove za uši i uređaje za disanje.

Imajte na umu: Korištenje neispravne PPE može izazvati više štete nego koristi!

Info link: https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/ppe-factsheet.pdf

Lična zaštitna oprema:

Kada se radi sa mašinama u proizvodnom pogonu, lična zaštitna oprema (PPE) obuhvata zaštitnu odjeću, šljemove, naočale, ili ostalu opremu dizajniranu da zaštiti tijela radnika/ca od povreda uzrokovanih opasnostima na radnom mjestu (kao što su električne ili mehaničke opasnosti). Primjeri PPE obuhvataju:

- Zaštita očiju – Zaštitne naočale ili zaštita za lice
- Zaštita glave -- Šljemovi
- Zaštita ušiju – Čepovi za uši
- Zaštita nogu – Čizme sa čeličnim ulošcima
- Zaštita ruku-- Rukavice
- Zaštita Arc flash -- arc flash ogrtači

Trebate znati:

OSHA Standardi komunikacije za opasnost (HCS) su zasnovani na jednostavnoj ideji – da zaposleni imaju potrebu i pravo da poznaju opasnosti i hemikalije čijem dejstvu mogu biti izloženi tokom rada. Takodje trebaju znati koje zaštitne mjere su im dostupne da bi spriječili nastupanje neželjenih dejstava. OSHA je kreirala HCS sa ciljem obezbjeđenja dostupna informacija radnicima. Lična zaštitna oprema mora biti obezbjeđena zaposlenima koji koriste opasne materijale.

Nadzornici će preporučiti dodatnu obuku u skladu sa opisom radnog mjesta, kao što je: Obuka o globalnom usklađivanju standarda

Karte o opasnosti komunikacije:

- [Kliknite za karte o opasnosti komunikacije](#)

Sigurnosno-tehnički listovi:

Sigurnosno-tehnički list (SDS), formalno poznat kao Materijalni sigurnosno-tehnički list (MSDS), je dokumenat koji sadrži informacije o mogućim opasnostima (zdravlje, vatra, reaktivnost i ekologija) i načinima sigurnog rukovanja hemijskim proizvodima. To je bitno polazište za razvoj sveukupnog programa za zdravlje i sigurnost. Takođe sadrži informacije o korištenje, čuvanju, rukovanju i hitnim procedurama u vezi sa opasnim materijalima.

https://www.osha.gov/Publications/HazComm_QuickCard_SafetyData.html

Sigurnosno-tehnički listovi (SDS):

SDS sadrže mnogo više informacija o materijalu nego etikete. SDS su pripremljeni od strane dobavljača ili proizvođača materijala. Namjena im je da obavjeste o opasnostima od proizvoda, kako sigurno koristiti proizvod, šta očekivati ako ne poštujemo uputstva, šta uraditi ako dođe do incidenta, i kako prepoznati simptome prevelikog izlaganja.

HCS Piktogrami:

Imajte na umu: Poslodavci moraju obučiti zaposlene o novim elementima na etiketama (SDS) formata, obuhvatajući piktograme

Kratka karta:

<https://www.osha.gov/Publications/HazComm QuickCard Pictogram.html>

<https://www.osha.gov/Publications/OSHA3636.pdf>

HCS Pictograms and Hazards

Health Hazard <ul style="list-style-type: none">• Carcinogen• Mutagenicity• Reproductive Toxicity• Respiratory Sensitizer• Target Organ Toxicity• Aspiration Toxicity	Flame <ul style="list-style-type: none">• Flammables• Pyrophorics• Self-Heating• emits Flammable Gas• Self-Reactives• Organic Peroxides	Exclamation Mark <ul style="list-style-type: none">• Irritant (skin and eye)• Skin Sensitizer• Acute Toxicity (Harmful)• Narcotic Effects• Respiratory Tract Irritant• Hazards to Ozone Layer (Non-Mandatory)
Gas Cylinder <ul style="list-style-type: none">• Gases Under Pressure	Corrosion <ul style="list-style-type: none">• Skin Corrosion/ Burns• Eye Damage• Corrosive to Metals	Exploding Bomb <ul style="list-style-type: none">• Explosives• Self-Reactives• Organic Peroxides
Flame Over Circle <ul style="list-style-type: none">• Oxidizers	Environment (Non-Mandatory) <ul style="list-style-type: none">• Aquatic Toxicity	Skull and Crossbones <ul style="list-style-type: none">• Acute Toxicity (Fatal or toxic)

Plan hitne pomoći:

Niko ne očekuje da doživi krizu ili katastrofu – naročito oni koje pogađa, njihovi zaposlenici i njihov lični posao. Istina je da krize i katastrofe pogađaju bilo koga, u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu. Vi i vaši zaposlenici ćete biti prisiljeni na evakuaciju kada to najmanje očekujete. Krizna situacija na radnom mjestu je nepredvidljiva situacija koja ugrožava zaposlene, mušterije ili javnost; remeti ili prekida vaše poslovanje; prouzrokuje fizičke ili ekološke štete. Krizna situacija može biti prirodna ili stvorena uticajem čovjeka, i obuhvata sljedeće:

- Poplave, uragane, tornada, požare
- Izbacivanje otrovnih gasova, izlijevanje hemikalija, radiološke nesreće
- Eksplozije, građanske nemire i nasilje na radnom mjestu što rezultira tjelesnim povredama i traumama

Najbolji način je da pripremite odgovor na kriznu situaciju prije nego se desi. Nekoliko ljudi će razmišljati oštroumno i logično u kriznoj situaciji, zato je posebno značajno da se pripremite unaprijed, kada imate vremena da budete temeljiti. Iznenadne ideje su najlošija mogućnost. Postavite sebi pitanje šta biste uradili ako se desi najgore. Šta ako se vaša kotlovnica zapali? Ili uragan direktno pogodi zgradu? Ili voz sa opasnim otpadom iskoči iz tračnica dok prolazi pored vašeg dijela za utovar? Jednom kada identifikujete potencijalnu opasnost, razmotrite na koji način se može odraziti na vas i vaše radnike, te kako ćete vi reagovati.

Za više informacija posjetite: <https://www.osha.gov/Publications/osha3088.pdf>

Zaštita od požara:

Stvari koje trebate znati:

- Najbliže mjesto (a) na kojem se drži aparat požara
- Mjesto (a) sigurnosti
- Najbliži izlaz u slučaju opasnosti
- Signali za opasnost od požara

Ako primjetite vatru:

- Aktivirajte najbliži protivpožarni alarm i upozorite sve oko vas vikanjem ili drugim efektivnim načinom
- Koristite najbliži izlaz

Zaštita od požara:

Ako čujete protivpožarni alarm:

- Kada čujete ili primjetite zvuk protivpožarnog alarma, morate se evakuirati

Postupci evakuacije:

- Potražite najbliži siguran izlaz
- Ne paničite, potražite najbliži izlaz i bježite
- Kada ste napolju, udaljite se najmanje 25 metara od zgrade
- Zatvarajte sva vrata za sobom tokom spašavanja
- Čim napustite zgradu, otidite u područje određeno za te prilike
- Idite u prostor određen za te prilike, pošto će vaša zgrada biti zatvorena (prema uputstvima)

Sigurnost u putu:

- Pratite vaš mobilni telefon
- Znajte gdje se nalaze brave na kolima koja ste unajmili
- Parkirajte u blizini glavnih ulaza
- Javite se kući nekoliko puta u toku dana
- Pripazite svoj kompjuter i prtljag
- Oblačite se na odgovarajući način
- Nosite pištaljku

Treći dio:

Opšte mjere opreza/ Prijavljivanje

- Krvni patogeni (npr: Ebola)
- Opšte mjere opreza
- Efektne tehnike pranja ruku
- Ispunjavanje žalbe / Dileme oko izvještavanja o sigurnosti
- Zaštita “zviždača” / Osveta

Krvni patogeni:

Krv i ostale tjelesne tekućine (npr. sperma, vaginalna tekućina, pljuvačka, mokraća, izmet, povraćanje) mogu sadržavati viruse i bakterije koje prelaze na drugu osobu direktnim kontaktom. Hepatitis B i C i SIDA su oboljenja koja se prenose sa jedne osobe na drugu putem zaražene krvi i/ili tjelesne tekućine. Pošto je nemoguće znati bez testiranja da li je osoba zaražena Hepatitisom B ili C ili SIDOM, pretpostavljajte da je svaka tjelesna tekućina zarazna.

Opšte mjere zaštite su mjere koje preduzimate sa ciljem samozaštite od potencijalno zaražene tjelesne tečnosti. Zapamtite da pretpostavite za svakoga da je zaražen/a.

Kako se krv i tjelesne tekućine prenose sa jedne osobe na drugu?

- Povraćanjem
- Svim tjelesnim izlučevinama
- Svim tjelesnim tekućinama
- Otvorenim područjima
- Kroz otvorene površine na koži
- Prskanjem u oko
- Kroz usta
- Seksualnim odnosom bez zaštite (usta, čmar, vagina)
- Povredom zaraženom iglom ili drugim oštrim objektom
- Trudnoćom (majka novorođenčetu) i tokom porođaja
- Ubodom insekta

OSHA informativna strana:

https://www.osha.gov/OshDoc/data_BloodborneFacts/bbfact01.pdf

BLOODBORNE PATHOGENS

UNIVERSAL PRECAUTIONS FOR THOSE OCCUPATIONALLY EXPOSED
TO BLOOD OR OTHER POTENTIALLY INFECTIOUS MATERIALS

OSHA
29 CFR 1910.1030

BE AWARE

Treat All Blood and Body Fluid as if They Were Infected With:

- 1) HIV (Human Immunodeficiency Virus) Which Frequently Leads to **AIDS**.
- 2) HBV (**HEPATITIS B** Virus).
- 3) Other Bloodborne Pathogens (Microorganisms Found in Human Blood Which Can Cause Disease).

READ Your Organization's Exposure Control Plan.

KNOW Procedures, Practices, Vaccination Requirements, and Appropriate Reporting for Incidents of Exposure.

KNOW Color Codings:

- 1) Labels and Signs are Fluorescent Orange-Red with the Lettering or Symbol in a Contrasting Color
- 2) Red Bags or Containers Don't Have to Be Labeled Since Their Red Color Indicates They May Contain Biohazards.

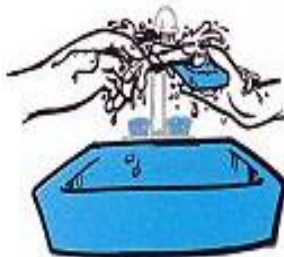
READ All Signs and Labels Carefully.

USE Appropriate Personal Protective Equipment.

GOAL: REDUCE TO ZERO YOUR RISK OF INFECTION

ALWAYS Wash Hands.

FOLLOW Safe Hygiene and Work Practices.

NEVER Recap, Bend, or Break Needles.

ALWAYS Dispose of Needles in Appropriate Containers.

DISPOSE of Personal Protective Equipment and Contaminated Laundry Properly in Designated Areas.

CLEAN Worksite and Decontaminate Equipment. Follow All Safe Handling Requirements.

REMEMBER Consider All Body Fluids as Potentially Infectious.

Opšte mjere opreza

Opšte mjere opreza podrazumjevaju pristup tretmanu infektivne kontrole svih krvnih i tjelesnih tečnosti sa pretpostavkom da su zaražene SIDOM, HBV i drugim krvnim patogenima. Zahtjevi za standarde krvnih patogena su:

- Zaposleni su dužni da poštuju mjere opreza u cilju sprečavanja kontakata sa krvlju ili drugim potencijalno zaraženim materijalima (OPIM).
- Pod okolnostima otežanog ili nemogućeg razlikovanja tjelesnih tečnosti, sve tjelesne tečnosti će se smatrati potencijalno zaraženim materijalima

Prilikom izloženosti krvlju ili drugim potencijalno zaraženim materijalima koristite neophodne mjere opreza, kao što su upotreba rukavica, maski i ogrtača.

Sigurnost, zdravlje i ebola:

Dodatna lična zaštitna oprema se obavezno koristi prilikom njege pacijenta dijagnosticiranog sa ebolom, obuhvatajući PPE za oči, glavu i udove, zaštitnu odjeću, uređaje za disanje, te zaštitne barijere i štitove .

[Kliknite za informacije o eboli](#)

Pomoć zaposlenoj osobi:

U slučaju izloženosti krvnim patogenima, OSHA (29 CFR 1910.1030) zahtjeva od poslodavca hitnu medicinsku povjerljivu procjenu, kao i dodatne preglede koji će biti dostupni radnicima koji su izloženi npr. igli. Oči, usta, ostale sluznice, netaknuta koža, parenteralni kontakt s krvlju ili drugim potencijalno infektivnim materijalima (OPIM) su dijelovi koji mogu biti izloženi, kao što je definisano u standardu koji proizilazi iz dužnosti zaposlene osobe.

- Prekrijte otvorena područja da bi sebe i ostale zaštitili od krvnih patogena
- Nosite rukavice i ostalu zaštitnu opremu kada pomažete drugima

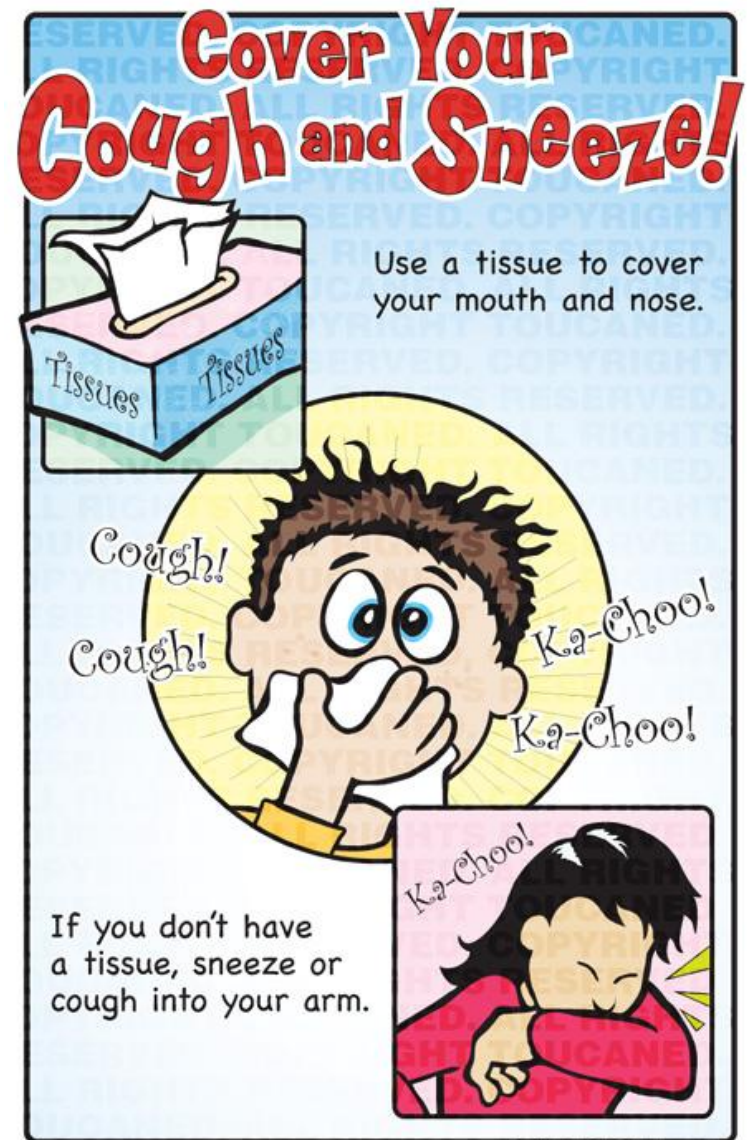
Informativna strana:

[https://www.osha.gov/OshDoc/data BloodborneFacts/bbfact01.pdf](https://www.osha.gov/OshDoc/data/BloodborneFacts/bbfact01.pdf)

Čišćenje područja:

- Koristite zaštitne rukavice i ostalu zaštitnu opremu, naočale, ogrtače itd.
- Operite područje sapunom i vodom, zatim ga osušite. Dezinficirajte područje prema pravilima kompanije i ne zaboravite pročitati uputstva na etiketi zbog razlike u jačini doziranja.
- Koristite materijal za čišćenje za jednokratnu upotrebu ako je moguće, papirne ručnike umjesto otirača.
- Odložite materijal za čišćenje i rukavice u zapečaćenu crvenu plastičnu kesu.
- Operite ruke sapunom i tekućom vodom (dezinficirani suhi čistači za ruke mogu se koristiti ako sapun i tekuća voda nisu pristupačni)
- Koristite tehniku efikasnog pranja ruku, zapamtite da perete ruke barem 20 sekundi)

Kašljanje i kihanje:

Efikasne tehnike pranja ruku:

1. Koristite toplu tekuću vodu i sapun
2. Trljajte obje ruke najmanje 20 sekundi obraćajući posebnu pažnju na dijelove ispod nokata i između prstiju.
3. Saperite ruke toplom tekućom vodom.
4. Osušite ruke papirnim ručnikom, zavrnite česmu papirnim ručnikom i potom ga bacite u odgovarajuću posudu. Kada je moguće, koristite sušilicu za ruke.

Efikasno pranje ruku je prvi korak ka zaštiti od širenja klica.

Izvještavanje:

Podnošenje žalbe / Prijavljivanje sigurnosnih i zdravstvenih nepravilnosti

Važno je prijaviti sigurnosne i zdravstvene nepravilnosti kako bi odgovarajuće mjere bile preduzete u cilju sprečavanja povreda.

Obavjestite svoga nadzornika o opasnostima bilo u ponašanju, opremi za postrojenja ili terenskim nepravilnostima.

Prijavljivanje incidenta:

- Prijavite akt nasilja, upamtite da se nasilje na radnom mjestu kreće od verbalne prijetnje do ubistva, ne treba biti shvaćeno olako, verbalne prijetnje često eskaliraju u fizički sukob
- U slučaju neposredne opasnosti prema vama ili drugom, ili ako ste vi potencijalna meta fizičkog nasilja, odmah nazovite 911 za hitnu pomoć

Prijavljivanje :

- Upamtite da **prijavite sukob svom nadzorniku, čak i ako nije bilo povreda**, bolje biti proaktivan nego ne učiniti ništa
- **Neprijavljene povrede** – Prijavljivanjem povreda umanjuju se mogućnosti da se isto desi nekom drugom u budućnosti. Prijavite povredu da biste uticali na poboljšanje bezbjednosti u kompaniji.
- Prijava povreda i oboljenja, 300 300A Log
- www.osha.gov

Prijavite sve incidente prije no što dođe do povreda

Prijavljivanje sukoba:

- Budite sigurni da su sve osobe bezbjedne i van opasnosti
- Razdvojite počinitelja i žrtvu
- Poštujte princip povjerljivosti
- Navedite sve detalje o sukobu
- Obavite istragu blagovremeno
- Budite sigurni da je žrtva dala pismenu izjavu o sukobu
- Razgovarajte sa svim učesnicima sukoba, uključujući i svjedoke
- Porazgovarajte o prošlim sukobima uključenih strana
- Odredite drugu lokaciju ako je potrebno dok je istraga u toku.
- Pratite šta se dešava sa učesnicima sukoba

Nastavak:

- Ohrabrite zaposlene da prijave i upišu sve sukobe i prijetnje na radnom mjestu, te probleme sa zdravljem ili pitanja u vezi sa nasiljem.
- Obezbjedite pravovremenu medicinsku evaluaciju i tretman nakon incidenta.
- Prijavite brzo policiji nasilne incidente.
- Obavjestite žrtvu o zakonskom pravu da tuži počinioca.
- Razgovarajte sa zaposlenima o okolnostima incidenta. Ohrabrite zaposlene da podijele informacije o načinima izbjegavanja sličnih situacija u budućnosti.
- Organizujte kratke susrete i terapijske usluge za pružanje pomoći žrtvama u cilju oporavka od nasilja.
- Razmotrite sve nasilne incidente i prijetnje, pratite dinamiku nasilnih incidenata prema vrsti ili okolnostima i uvedite popravne mjere. Razgovarajte o izmjenama programa tokom redovnih radnih sastanaka.

Gdje se obratiti za pomoć:

U slučaju neposredne opasnosti za vas ili druge, ili ako ste vi potencijalna meta fizičkog nasilja, nazovite 911 za hitnu pomoć.

Interno prijavljivanje:

- Prijavite slučaj vašem neposrednom šefu ili nadležnom odjelu
- Prijavite napade i sigurnosne probleme policiji

Eksterno prijavljivanje:

- Za podnošenje žalbe o sigurnosti na radu i zdravstvenim opasnostima
- Telefon: besplatan broj (800) 321-OSHA (6742)
- Teleprinter (TTY) broj je (877) 889-5627
- www.osha.gov

Zaštita “zviždača”:

Možete podnijeti žalbu sa OSHA ako vaš poslodavac preduzima nepodobne aktivnosti protiv vas jer ste preduzeli korake u cilju zaštite sigurnosti na radnom mjestu i zdravlja, otkrivanjem azbesta u školama, kontejnerima sa teretom, avioprevozom, komercijalnim nosačima motora, potrošačkim proizvodima, ekologijom, finansijskom reformom, zaštitom hrane, reformom zdravstvenog osiguranja, sigurnosti motornih vozila, nuklearnim pitanjima, cjevovodom, javnim transportnim agencijama, prugama, pomorstvom i Zakonom o obveznicama.

Odjeljak 11(c) OSHA zakona zabranjuje diskriminaciju zaposlenih od strane poslodavaca zbog korištenja njihovih prava prema odredbama ovog zakona. Ta prava uključuju podnošenje žalbe sa OSHA, učestvovanje u inspekciji ili razgovaranje sa inspektorom, zahtjevi za uvidom u poslodavčevu ulogu u evidenciji povreda, izvještaje o povredama, te podizanje žalbe. Ako su zaposleni izloženi osveti ili diskriminaciji zbog korištenja svojih prava, oni moraju podnijeti žalbu sa OSHA u roku od 30 dana od navodno štetne aktivnosti.

Od usvajanja OSHA Zakona 1970. godine, Kongres je proširio OSHA ovlaštenja “zviždača” u zaštiti radnika od diskriminacije prema odredbama dvadeset dva federalna zakona. Žalbe moraju biti prijavljene OSHA-i u okviru preciziranih rokova nakon diskriminatorne aktivnosti, kao što je propisano u svakom zakonu. Ti zakoni i broj dana koji stoje zaposlenom na raspolaganju za podizanje žalbe su navedeni u sljedećim:

- [Zakoni o profesiji, životnoj sredini i nuklearnoj sigurnosti](#)
- [Zakoni o saobraćajnoj industriji](#)
- [Zakoni o zaštiti potrošača i investitora](#)

Posjetite web stranicu: www.osha.gov

Informativna stranica: https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/whistleblower_rights.pdf

Šta je osveta:

- Osvete na radnom mjestu su najbrže rastući oblik diskriminacije na poslu, o čemu svjedoči i broj sudskih parnica.
- Prema podacima Komisije za jednake mogućnosti pri zapošljavanju (EEOC), sudske parnice po osnovu osveta su porasle za nevjerovatnih 41% od 1996 do 2002
- Do osvete dolazi kada poslodavac, poslovna agencija ili radne organizacije preduzimaju negativne akcije protiv individualaca koji su uključeni u zaštitne aktivnosti

Primjer: Protivzakonito je za poslodavca da odbije unaprijediti zaposleno lice koje je popunilo izvještaj o incidentu vezanom za sigurnost u radu, zdravlje, nasilje, uznemiravanje i/ili diskriminaciju.

Osveta:

Osveta protiv bilo koje osobe koja je u dobroj namjeri uložila žalbu u vezi sa sigurnošću na radnom mjestu, ko je bio svjedok opasnosti na radnom mjestu, ili ko je bio uključen u prijavljivanje, istraživanje ili reagovanje na opasnost u radnom okruženju. Osveta predstavlja prekršaj pravila koji se neće tolerisati.

Zapamtite da su uznemiravanje i diskriminacija oblici osvete.

Preporuke:

- https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/factsheet-workplace-violence.pdf
- <http://www.eeoc.gov/laws/types/retaliation.cfm>
- <http://www.dol.gov/oasam/hrc/policies/dol-workplace-violence-program-appendices.htm#policies>
- <http://www.bnl.gov/esh/shsd/pdf/safe%20lifting%20and%20carrying%20techniques.pdf>
- <http://www.ccohs.ca/oshanswers/legisl/msdss.html>
- http://www.msdswriter.com/learn_writer.cfm
- <https://www.osha.gov/Publications/osha3111.html>
- http://www.fpb.org/hottips/152/How_to_make_your_workplace_safe.htm
- http://www.ewashtenaw.org/government/departments/public_health/phcontent/cd_fact_sheets/universal_precautions.pdf
- http://www.ewashtenaw.org/government/departments/public_health/phcontent/cd_fact_sheets/minimize_spread_disease.pdf
- <http://www.dhs.wisconsin.gov/communicable/InfectionControl/Tools.htm>
- <http://smallbusiness.chron.com/safety-tips-traveling-work-3499.html>
- <https://www.osha.gov/Publications/osha3148.pdf>
- <http://www.rctm.com/Products/workplaceviolence/6324.htm#>
- <https://www.osha.gov/Publications/osha3165.pdf>
- https://www.osha.gov/Publications/HazComm_QuickCard_SafetyData.html
- https://www.osha.gov/Publications/HazComm_QuickCard_Pictogram.html
- <https://www.osha.gov/Publications/OSHA3636.pdf>
- <https://www.osha.gov/Publications/OSHA3492QuickCardLabel.pdf>
- https://www.osha.gov/OshDoc/data_BloodborneFacts/bbfact01.pdf
- <https://www.osha.gov/Publications/osha3088.pdf>
- <https://www.osha.gov/SLTC/etools/hospital/hazards/univprec/univ.html>
- https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/factsheet-lockout-tagout.pdf
- https://www.osha.gov/OshDoc/data_General_Facts/ppe-factsheet.pdf